

SĂ NU UITĂM OLIMPICII NOȘTRI DE AUR (III)

GLORIA ȘI DRAMA PRIMULUI CAMPION ROMÂN DIN ISTORIE

La Jocurile Olimpice din 1952, de la Helsinki, România a câștigat 4 medalii, cele mai multe dobândite până atunci de țara noastră. Dintre acestea, una a fost de aur, câștigată de Iosif Sârbu la tir, pușcă cu calibru mic, una de argint, adjudecată de Vasile Tiță la box, categoria mijlocie (75 kg) și două de bronz, obținute de Gheorghe Fiat la box, categoria semiușoară (60 kg) și de Gheorghe Lichiardopol la tir, pistol viteză.

Prima prezentă a României la Jocurile Olimpice a avut loc în 1900, dar au trebuit să treacă 52 de ani pentru ca țara noastră să câștige un titlu olimpic. Până atunci, sportivii români se puteau lăuda doar cu o medalie de argint (Iosif Rang, la călărie, în 1936) și cu una de bronz (naționala de rugby, în 1924). E drept că, din varii motive, România ratase nu mai puțin de șase ediții ale Jocurilor: 1904, 1908, 1912, 1920, 1932 și 1948. La Olimpiada găzduită în 1952 de capitala Finlandei, Helsinki, Iosif Sârbu s-a impus în proba de tir la pușcă cu calibru mic și a devenit primul român medaliat cu aur la o astfel de competiție.

„Tirul, o sonată pentru vioară solo” Iosif Sârbu s-a născut pe 25 septembrie 1925 la Șibot, județul Alba. La vârsta de 7 ani s-a mutat împreună cu familia la București, unde tatăl său, Dănilă Sârbu, își găsisse o slujbă la sala ANEF.

Iosif a luat prima dată pușca în mână la 12 ani, fiind inițiat în această disciplină chiar de tatăl său, care, între timp, se mutase cu serviciul la Poligonul Sportiv Tunari. De atunci, tirul a constituit pasiunea numărul unu a lui Iosif. „În marele concert al sportului, tirul reprezintă muzica de cameră. E o sonată pentru vioară solo. Totul e limpede și viguros. Și trăgătorul e singur. E doar cu sine însuși... În tir totul e grav și profund... Aici nu e teren de fotbal, ci o catedrală a sportului. Dacă vrei să intrai în ea, pașiți în vârful picioarelor, iar dacă aveți alte gânduri, dispăreți repede, că pe aici se mai răsucesc și urechi...”, cataloga Sârbu sportul cărui i s-a dedicat trup și suflet.

Ascensiunea a fost rapidă. La 14 ani, a realizat prima performanță notabilă, câștigând Cupa București la proba de armă sport, 5 focuri, poziția culcat. A venit însă cel de-al Doilea Război Mondial și Iosif Sârbu a fost nevoit să-și întrerupă cariera sportivă. A luptat o perioadă pe front, dar a participat și la diverse concursuri militare, câștigând multe dintre acestea.

A revenit în întrecerile sportive în 1946, când a cucerit primul său titlu de campion național la tir. Un an mai târziu, a fost legitimat la clubul CCA (Steaua de astăzi) și a devenit campion balcanic în 1947. În 1948, însă, a trăit o mare dezamăgire, când mai-marii vremii au decis ca România să nu se prezinte la Olimpiada de la Londra.

Record olimpic și mondial

Iosif Sârbu a depășit însă momentul și a căutat să-și îmbunătățească performanțele. Pentru a se perfecționa în tehnica tragerii, a corespondat cu finlandezul Pauli Aapeli Janhonen, unul dintre marii campioni la tir din acea vreme. Iar marea consacrare a venit în 1952. În finala probei de tir de la Jocurile Olimpice de la Helsinki, Iosif Sârbu a reușit punctajul maxim (400 p) și a realizat recordul olimpic și mondial la armă liberă cu calibru redus. S-a clasat astfel pe prima treaptă a podiumului, devansându-l pe marele favorit al concursului, sovieticul Boris Andreev, care a realizat același număr de puncte, dar a trimis doar 28 de gloanțe în centrul țintei, față de cele 33 ale românului.

„Finaliștii probei de armă liberă calibru redus, 40 de focuri, poziția culcat, sunt chemați la standuri. În aceste clipe, Iosif Sârbu se gândește la «imposibilul 400»: «Hai să le arătăm de ce suntem în stare! Că n-au prea auzit de noi!». Așa va începe una din cele mai fantastice finale din istoria tirului. Iosif Sârbu înscrie primul „decar” din primul foc, dar asta nu-l entuziasmează, știind că până la final mai este mult... Numai că acest lucru îl realizaseră între timp și contracandidații: Andreev; Boa; Spören; Horber și Jackson. Momentele de încordare se scurg cu repeziciune și vine clipa ultimului foc. Iosif simte un fior lăuntric, luneta arătându-i clar că se află la un foc distanță de «imposibilul 400». Trebuie să reușească cu orice preț! Respiră adânc de câteva ori, se așază din nou în poziție de tragere, potrivește arma îndelung, fixează la nesfârșit cătarea pe baza țintei și, în fine, blochează respirația. Arătătorul începe să apese imperceptibil pe trăgaci, milimetru cu milimetru. Și plumbul pornește, purtat de un fir spre inima țintei. Se uită după aceea prin lunetă și vede rezultatul, dar își înfrânează foarte greu bucuria omenească. Se uită curios la acele ceasornicului constatând că toată tragerea a durat 70 de minute, în acest scurt timp a fost posibilă realizarea perfecțiunii probei de tir. Iosif a aflat vestea victoriei atunci când trăgea seria din poziția «din genunchi»... Atunci, la Malmi, s-a auzit

PENTRU PRIMA DATĂ ÎN ISTORIE IMNUL ROMÂNIEI”, a descris concursul jurnalistul Horia Alexandrescu, în cartea „Aur olimpic românesc”.

După victoria de la Helsinki, au început problemele pentru Iosif Sârbu. După un control oftalmologic, medicii i-au interzis să mai forțeze ochiul drept, pentru că altfel ar fi riscat să își piardă vederea! Era tocmai ochiul său de tragere! Totuși, Iosif n-a renunțat la tir. Campionul român a schimbat ochiul de tragere, inventând un sistem care avea să fie brevetat de americani în 1955! Astfel, a mai participat la două Olimpiade, în 1956 și în 1960, unde, însă, n-a reușit să se claseze decât pe locurile 5 și, respectiv, 12.

Sinucidere învăluită în mister

Pe 25 septembrie 1964, Iosif Sârbu urma să împlinească 39 de ani. Nu se gândea însă la retragere. Era decis să-și mai treacă în palmares o performanță majoră la Olimpiada de la Tokyo. Dar n-a mai ajuns în capitala Japoniei. Pe 6 septembrie 1964, cu doar două zile înainte de data la care trebuia să

plece la Tokyo, Iosif Sârbu a fost găsit fără suflare! Anchetatorii au stabilit că sportivul și-a luat viața cu propria armă, dar motivele care l-au împins la acest gest au rămas neelucidate. S-a vehiculat varianta că medicii i-ar fi interzis să concureze la Olimpiada de la Tokyo, dar alte voci au susținut că ar fi căzut în depresie din cauza unor probleme în dragoste.

„L-am cunoscut pe Iosif Sârbu, Ioșka, cum îi spuneam noi, la clubul Steaua, unde eram colegi. Era un om deosebit, un sportiv desăvârșit, a trăit, practic, pentru tir. A fost foarte supărat, ca noi toți de altfel, în 1948, când «prietenii de la Răsărit» ne-au recomandat să nu participăm la Olimpiada de la Londra”, a declarat marea atletă Iolanda Balaș-Soter pentru „Independența Română”. „Am aflat la Tokyo că Ioșka s-a sinucis. Eu și o parte din sportivii români care urmau să participe la Olimpiada din 1964 plecasem deja în Japonia. Am auzit că ar fi avut neînțelegeri cu soția, era căsătorit cu o actriță de la Teatrul Național. Nu știu însă cu exactitate dacă acesta a fost motivul care l-a împins la tragicul gest”, ne-a mai povestit „Ioli”.

Iosif Sârbu a fost primul Maestru Emerit al Sportului Românesc, titlu pe care l-a primit în 1953. În memoria sa, poligonul de tir de la Tunari, Școala Generală de la Șibot, dar și străzi din mai multe orașe ale țării poartă numele primului campion olimpic din istoria sportului românesc.

MUGUR BĂILEȘTEANU

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*